

Katso video Nokian irtisanomisista Salon tehtailla vuonna 2012 ja vastaa videon perusteella kysymyksiin. (15p)

Kilpailu vei Nokian tehtaats Aasiaan ja työt Salosta

(http://yle.fi/elavaarkisto/artikkelit/kilpailu_vei_nokian_tehtaats_aasiaan_ja_tyot_salosta_79782.html#media=79771)

a) Miksi Nokia siirsi tuotantonsa pois Suomesta? (2p)

Nokian nousujohtoisuus alkoi hiipua 2000-luvun jälkipuoliskolla. Matkapuhelimien kokoonpanotyöt ovat Aasiassa selvästi Suomea edullisempia. Salon tehtaan sulkeminen oli periaatteessa looginen jatko puhelinvalmistuksen siirrolle halpamaihin,

b) Miten työttömyys vaikutti Anne Landenin elämään? (2p)

Hän joutuu miettimään miten selviää 40 vuoden työuran jälkeen. Jo ennen irtisanomista huonoja merkkejä oli ollut ilmassa. Tehtaan käyttöaste ei ollut samaa tasoa kuin aikaisemmin, Landenilla on velkaa, joka on maksettava takaisin.

c) Millä perusteilla Anne Landen oli rakennetyöttömyyden uhri? (1p)

Teknologinen muutos ja elektroniikan sopimusvalmistajien vahvistunut asema ovat syöneet matkapuhelinalan kannattavuutta Suomen kaltaisissa maissa. Työn teettäminen Aasiassa on Suomea edullisempaa. Voidaankin sanoa, että globalisaatio aiheuttaa rakennetyöttömyyttä Suomessa.

d) Mitä hyötyä Nokian tehtaista oli Salon kaupungille? (5p)

Nokia tarjosi korkean teknologian työpaikkoja tuhansittain Salolle. Kaupunkiin muuttaneet Nokian työntekijät toivat mukanaan runsaasti ostovoimaa, joka teki Salosta osaksi vahvan kaupallisen keskuksen. Suuri työntekijöiden joukko tarvitsi palveluja, joita Salossa kehitettiin innokkaasti.

Nokian brändi säteili myös Saloon ja teki kaupungista houkuttelevan muuttajille. Koulut saivat lisää oppilaita ja kaupunki lisää valtionosuuksia. Ihmisten osaamispääomaa oli runsaasti.

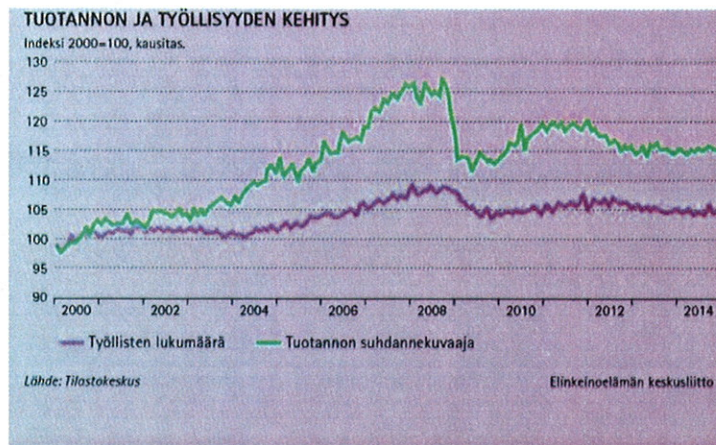
e) Mitä ongelmia Nokian tehtaiden lopettamisesta Salolle aiheutui? Käytä vastauksessa hyväksesi Salon kaupungin tunnuslukuja vuodelta 2013. (5p)

Väkiluku pieneni 0,7 prosenttiyksikköä. Muuttotappio oli 411 henkilöä. Työllisyysaste putosi v. 2012 55 prosenttiin, työttömyysaste kipusi 16,6% työvoimasta, joka on noin kuusi prosenttiyksikköä korkeampi kuin koko Suomen osalta. Myös palvelualan työpaikkoja menetettiin.

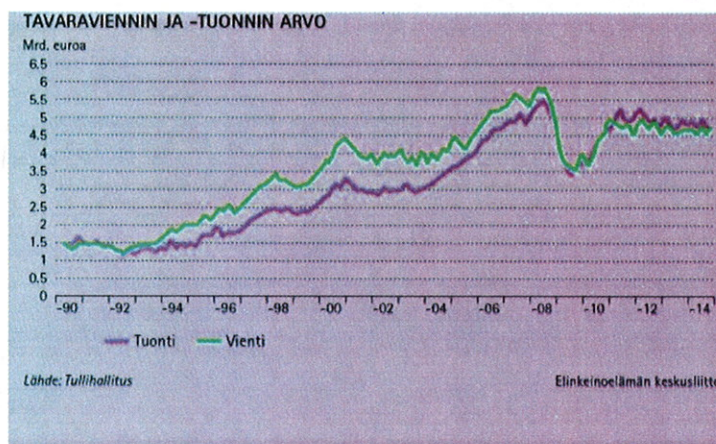

Selvitä alla olevien kuvioiden avulla Suomen talousromahduksen syitä ja seurauksia. (15p)

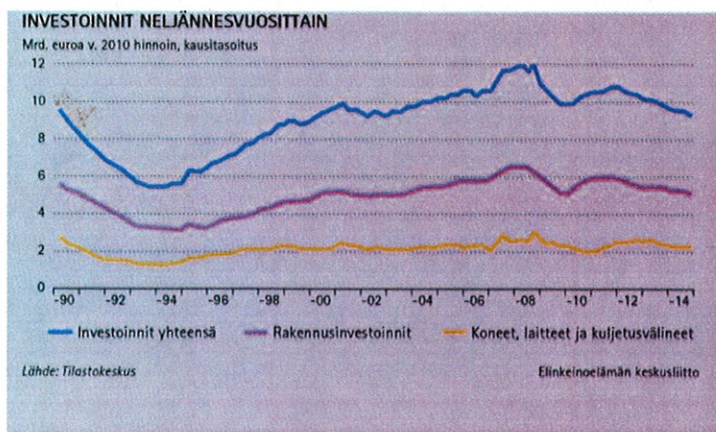
Kuvio 1

Kuvio 2

Kuvio 3

Kuvio 4

a) Miksi Suomen talouskasvu romahti vuonna 2008?
(5p)

Yhdysvalloista lähti liikkeelle finanssikriisi, joka järkytti koko maailman rahoitusmarkkinoiden perusteita. Maailmanlaajuinen lama heijastui Suomeenkin, jonka BKT putosi yli 8 prosenttiyksikköä alaspäin. Suomen tärkeimmät vientimarkkinat romahtivat, minkä vuoksi maamme talous on ajautunut hyvin hitaan kasvun tilaan. Työttömyyden kasvu johti suuriin elvytyspaketteihin ja heikkojen euromaiden tukeen. Paperi- ja elektroniikkateollisuus ovat joutuneet kiristyvään kilpailutilanteeseen ja valtio on velkautunut elvyttäessään taloutta ja turvataksaan hyvinvointiyhteiskuntaa.

b) Miten talouskasvun heikkeneminen on vaikuttanut Suomen tuotantoon ja työllisyyteen?
(2p)

Suomen kokonaistuotanto romahti vuoden 2008 aikana indeksiluvusta 127 indeksilukuun 114. Myöhemmin BKT:n pudotukseksi havaittiin yli 8%. Tuotanto ei ollut vielä v. 2014 saavuttanut vuoden 2008 tasoa vaan oli jäänyt vuoden 2006 tasoon.

Työllisten lukumäärä oli korkeimmillaan v. 2008 indeksiluvussa 109, kun se laahasi v. 2014 indeksiluvussa 105.

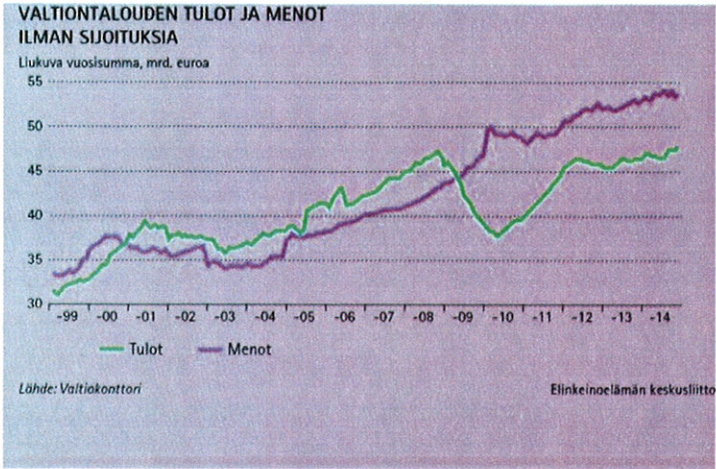
c) Miten talouskasvun heikkeneminen on vaikuttanut Suomen tavaroiden vientiin ja tuontiin? (2p)

Suomen vienti oli kuvaajan mukaan tuontia suurempi vuodesta 1992 vuoteen 2008. Eli kauppataase oli tuona aikana ylijäämäinen. Sekä vienti että tuonti romahtivat v. 2008 ja pääsivät lähelle aikaisempaa tasoa vasta vuoden 2010 jälkipuoliskolla. Siitä asti Suomen kauppataase on ollut alijäämäinen eli tuonti on ollut vientiä suurempaa.

d) Miten talouskasvun heikkeneminen on vaikuttanut Suomen investointeihin? (2p)

Koonaisinvestointien määrä oli vuoden 2008 lopussa n. 12 miljardia euroa, josta rakennusinvestointien osuus oli noin 6,5 mrd euroa. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestoinneissa pudotus ei ole ollut niin suuri kuin rakennusinvestoinneissa.

Kokonaisinvestoinnit ovat laskeneet vuodesta 2012 lähtien tasaisesti.

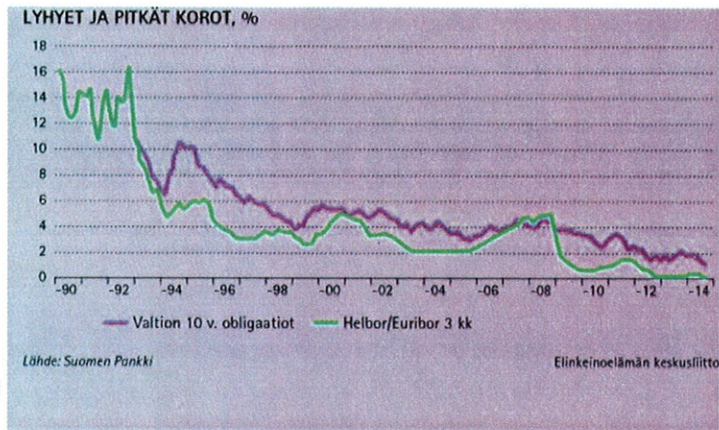

Kuvio 5

e) Miten talouskasvun heikkeneminen on vaikuttanut Suomen valtion tuloihin ja menoihin? (2p)

Valtiontalouden tulot olivat menoja suurempia vuodesta 2000 vuoteen 2009. Tämä mahdollisti Suomen valtionvelan lyhennykset. Tilanne synkeni huomattavasti vuonna 2009, jolloin menot olivat 50 miljoonaa euroa, mutta tulot vain 38 miljoonaa euroa. Valtion velkaantuminen on siitä asti jatkunut. Vuonna 2014 valtiontalouden menot olivat n. 54 miljardi euroa, mutta tulot vain 47 miljardia euroa. Ja velkaantuminen jatkuu yhä.

f) Miten talouskasvun heikkeneminen on vaikuttanut Suomen korkotasoon? (2p)

Vuonna 1993 markkinakorot (helibor, myöh. euribor) olivat noin 16 prosentin tasossa, mutta putosivat lähelle 4 prosenttia jo syvimpänä lamavuonna 1994. Vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen markkinakorot ovat olleet lähellä nollaa. Valtion 10 vuoden obligaatioiden korkotaso on lähtenyt laskuun vuoden 1992 kymmenen prosentin tasosta ja laskenut vuoden 2000 jälkeen tasaisesti kuuden prosentin taosta noin prosentin paikkeille. Joukkovelkakirjoihin erikoistuneelle sijoittajalle tuotto ei siten ole erityisen korkea.

